

NVE - Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Sted:
Trondheim

Dato:
04.04.2022

Vår ref:
Deres ref:

22/01040-1

Driva kraftverk. Søknad om midlertidig fravik fra manøvreringsreglement

På vegne av Driva Kraftverk DA søker TrønderEnergi AS om midlertidig fravik fra manøvreringsreglement for reguleringen Festa – Vindøla m.v. i forbindelse med bygging av Driva kraftverk, gitt ved kgl. res. 23.04.2004 i medhold av vassdragsreguleringsloven av 14.12.1917 nr 17. Dette er versjon 3 av søknaden som samstiller versjon 1 og versjon 2, søknad om utvidelse av anleggsperioden fra 5 til 7 uker.

Det søkes om å kunne fravike manøvreringsreglementets pkt 2 om:

1. Krav til driftsvannføring i Driva elv i en periode på inntil 7 uker i tidsrommet fra 29.08.22 – 13.11.22
2. Krav til magasinering i Gjevilvatnet fra 15.08.22 – 15.10.22. Vannstandskravet er i denne perioden 659,80 moh. Vi søker om å gå ned til 659,40 moh. ved arbeidets start for å kunne magasinere tilsiget i anleggsperioden uten overløp i Osen til Festa elv.
3. Krav til tapping gjennom kraftverket når vannstand i Gjevilvatnet når kote 660,55 i inntil 5 uker i perioden 29.08.22 – 13.11.22.

Om søker

Driva kraftverk DA har tillatelse til å regulere og drive kraftverk i Drivavassdraget. Kraftverket er lokalisert ved Fale i Sunndal kommune, Møre og Romsdal fylke og har flere magasin i Oppdalsfjella i Oppdal kommune, Sør-Trøndelag fylke (figur 1). Driva kraftverk DA er eid av TrønderEnergi Kraft AS (75%) og Istad kraft AS (25%). Operatør er TrønderEnergi Kraft og driftssentral er lokalisert til Berkåk i Rennebu kommune.

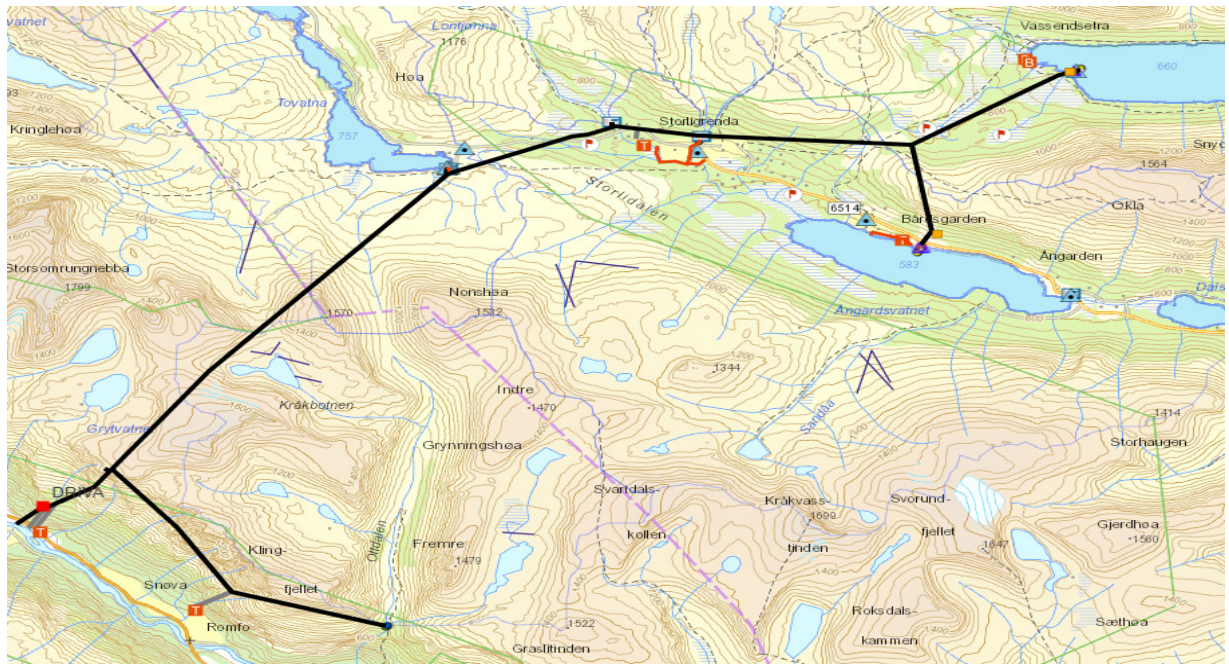
TrønderEnergi Kraft AS

Telefon: 73 60 30 00

Postadresse:
Postboks 9481 Torgarden
7496 Trondheim

Besøksadresse:
Klæbuveien 118
7031 Trondheim

www.tronderenergi.no
tek.firmapost@tronderenergi.no
Org.nr: NO 878 631 072 MVA

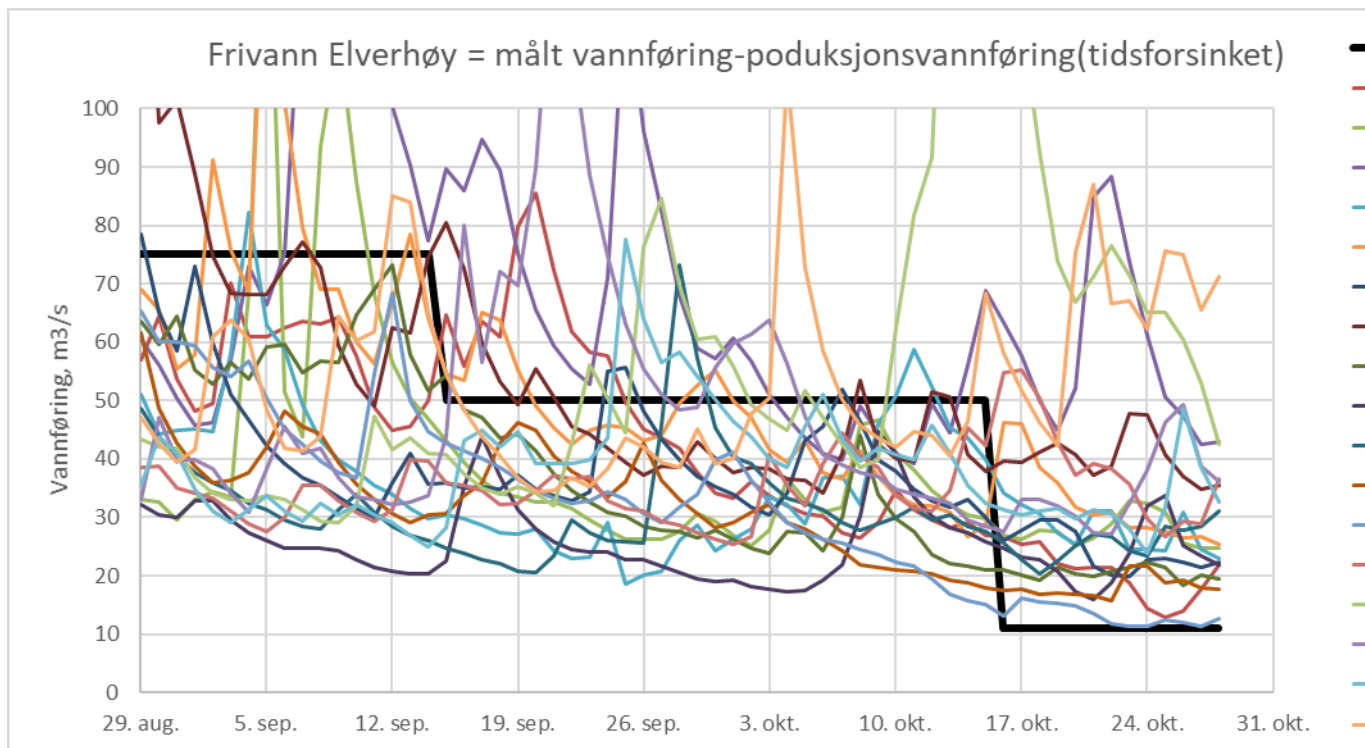
Figur 1. Driva kraftverk med magasin og tuneller

Bakgrunn

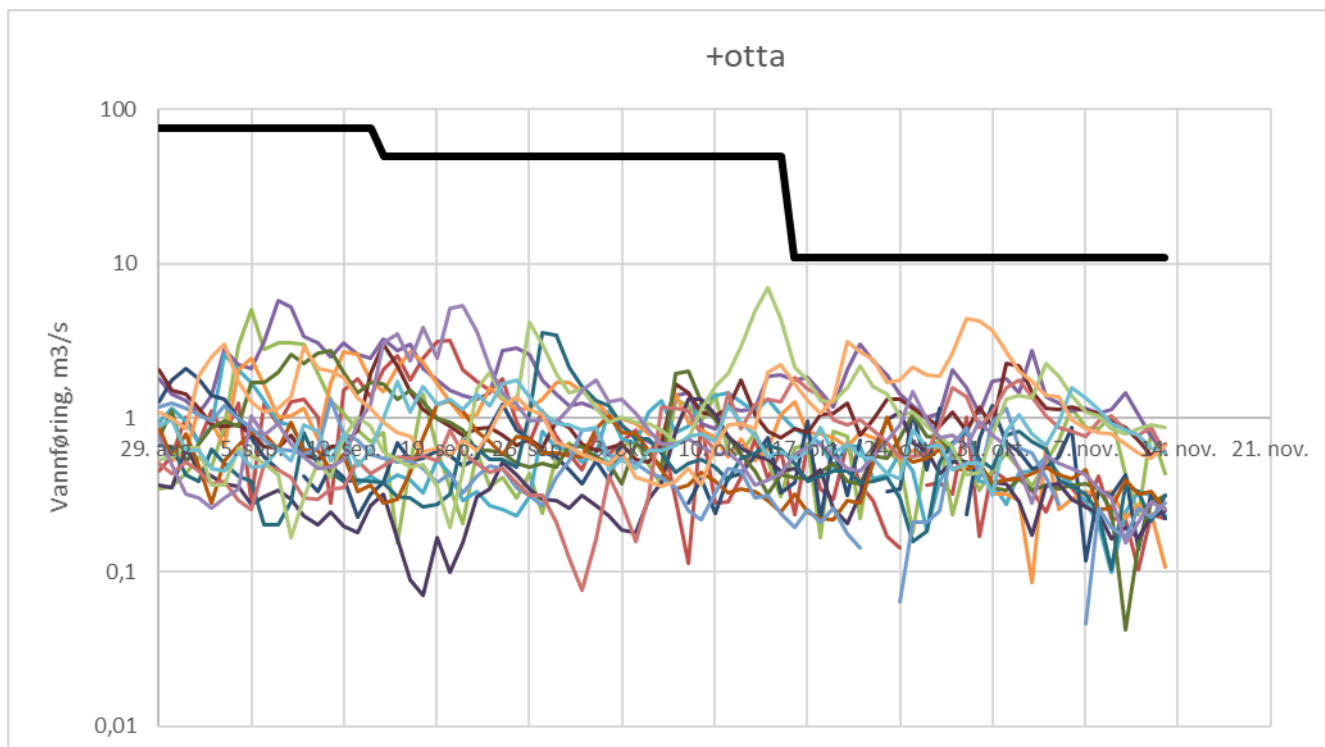
Driva kraftverk skal i nevnte periode 2022 gjennomføre rehabilitering av porten i tverrslaget på Storli. Dette tverrslaget har ikke vært rehabilitert tidligere. Rehabiliteringen skal forsterke tverrslaget. Dette arbeidet må foregå uten vann i tunnelen. Tunnelen må derfor stå tom i det tidsrommet arbeidet pågår. Det har vært søkt om liknende fravik i 2017, men det gjaldt da annet tverrslag i tunnelsystemet.

Manøvreringsreglementet tilsier at det skal slippes 10 m³ vann hvis restvannføringen i Driva ved Elverhøy er under verdiene som er angitt i punkt 2 i konsesjonen. Når tunnelen tømmes vil alt vann fra Ottaintaket gå direkte i Driva oppstrøms kraftverket. Vann vil også bli tilført fra Ångardsvatnet og Dalsvatnet via Vinndøla når Ångardsvatnet/Dalsvatnet er fullt. I tillegg vil vi slippe vann fra inntakene i Dørumselva og Vekveelva når vannføringen ved Elverhøy går under 12m³/sek.

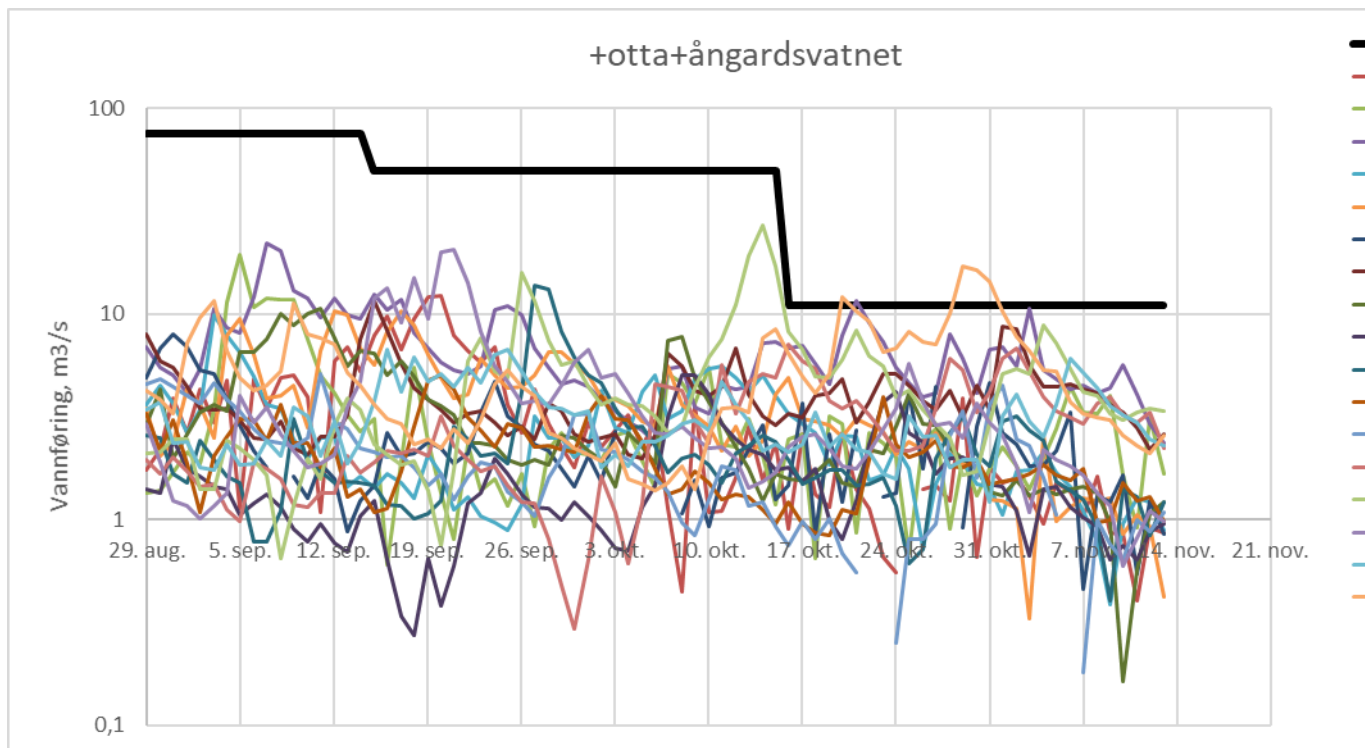
Figurene nedenfor beskriver vannføringen ved Elverhøy for gjeldende perioden siden 2005, samt bidrag fra Otta og Ångardsvatnet og Dalsvatnet.

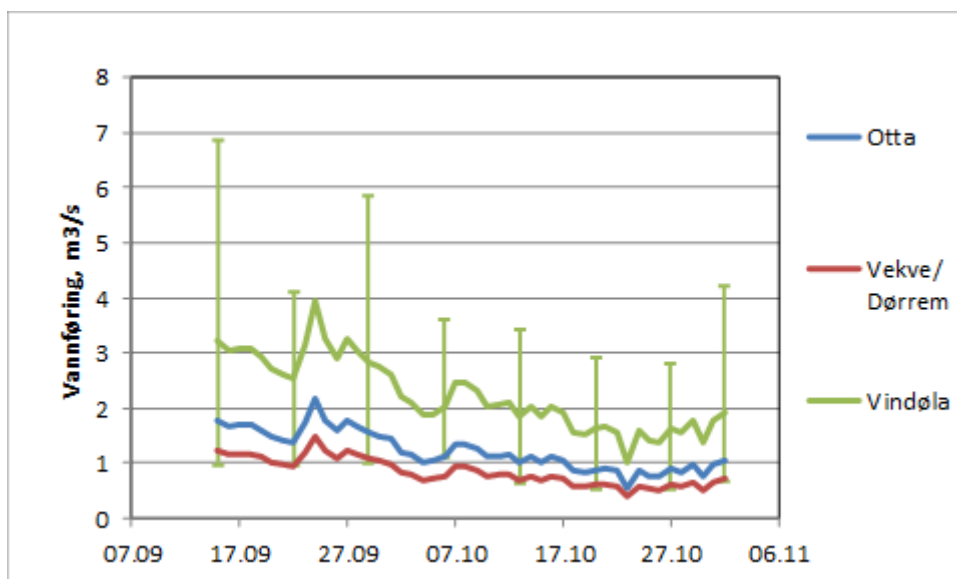
Figur 2. Frivann (målt vannføring minus produksjonsvannføring) ved målepunktet på Elverhøy i årene fra 2005.

Figur 3 Bidrag vannføring i Otta i samme periode.

Figur 4. Bidrag vannføring i Ångardsvatnet og Dalsvatnet sammen med Otta i samme periode.

Figur 5. Gjennomsnittlig vannføring i de tre alternative tilførselsene til Driva oppstrøms kraftverket.

I perioden med tørt tunnel vil bekkeinntaket Otta stenges og vannet sendes til Driva elv. Videre vil pumpen i Vassli pumpestasjon stenges slik at et høyt tilsig vil kunne medføre overløp fra Ångardsvatn/Dalsvatn og økt vannføring til Driva via Dalsbekken/Vinndøla.

Otta bidrar i gjennomsnitt med ca. 1 m³/sek. Dette vil ha begrenset påvirkning på vannføringen ved Elverhøy. Når Dalsvatnet dreneres via Vinndøla til Driva vil bidraget være vesentlig større, men historisk sett ikke bidra nok til å oppfylle uteblitt slipp fra Driva Kraftverk med 10 m³. Ser vi på frivann ved Elverhøy vil det i perioden etter 15. oktober stort sett være vannføring over 11 m³. I perioden fra starten av uke 35 til 15. oktober er sannsynligheten for at vannføringskravet ved Elverhøy oppnås avhengig av restvannføring. Kurven i figur 2 viser at det i perioder sannsynligvis vil være vannføring som ligger under kravet for slipp fra Driva Kraftverk.

Ved gjennomsnittlig vannstand i Gjevilvatnet den 1. september er vannstanden 659,36 moh. og fyllingsgraden 89,2%. Det tilsvarer 249 mill. m³ vann i magasinet. Tilførsel til Gjevilvatnet er i snitt i september er på 22,5 mill. m³ i en 4 ukers periode. Fraføres bekkeinntakene er tilsvarende tilførsel 18

mill. m³. I de 10 våteste årene er tilsvarende tall er 87 mill. m³ inkl. bekkeinntakene, ca. 62 mill. m³ uten bekkeinntakene. Ved å kunne senke vannstanden til 659,40 moh. istedenfor den konsesjonsgitte 659,80 gir det ekstra magasinkapasitet på 10 mill. m³. Den konsesjonsgitte vannstanden på 659,80 er gitt med vilkår om at kraftverket ikke skal kjøres hvis denne vannstanden ikke er nådd forutsatt at vannføringen ved Elverhøy ligger over det som er angitt i punkt 2 i konsesjonen. I et normalår vil det altså ikke være aktuelt å senke vannstanden fordi den statistisk sett er 4 cm lavere enn 659,40 moh..

Forventede fordeler og ulemper

Driva elva er lakseførende. Det er planlagt første runde med sanering for G. salaris i august 2022. Laksestammen er i dag svært liten. Genmateriale av Drivalaksen har i mange år blitt tatt vare på i Haukvik genbank. En mulig reduksjon i vannføringen som eventuelt kan påvirke gyteområder for laks vil derfor ha liten betydning for laksestammen da den uansett må bygges opp med materiale fra genbanken etter sanering av Gyrodactylus. Videre vil redusert vannføring høsten 2022 kunne ha en positiv effekt da en kan unngå at sjøørreten gyter på områder som senere tørrellegges i vintersesongen. Forsker Øyvind Solem ved NINA uttaler følgende (pers. medd. 2017) før forrige søknad om fravik av vannslipp fra Driva Kraftverk (2018):

«Fiskersperra som er bygd og satt i drift i Driva, har for sesongen 2017 ikke fungert optimalt og svært få sjøørret er blitt sluppet over sperra etter at de er gentestet. Dette har ført til en opphopning av både laks og sjøørret nedstrøms sperra. Høsten 2017 har det dermed nedstrøms sperra vært stor kamp om gyteplassene, som igjen har ført til at mange gytegrøper er bli oppgravd av ny fisk. I tillegg har en god del sjøørret blitt presset inn mot land og gyt på steder som svært sannsynlig kommer til å bli tørrlagt i løpet av vinteren.

Bestandssituasjonen for sjøørrestammen i Driva er totalt sett dårlig. Selv om sperra fungerer tilnærmet optimalt neste år, vil det trolig også da bli en viss opphopning av fisk nedstrøms fiskesperra, bl.a. pga at ikke alle vil finne trappa og vandre opp i den og dermed inn i fangsthuset. For å hindre at fisk gyter på steder som med stor sannsynlighet vil bli tørrlagt i løpet av vinteren, er det en fordel med lav vannføring i gyteperioden for sjøørret. Tiltaket som er beskrevet under er tenkt gjennomført i september til ut oktober og sammenfaller dermed med gytetidspunktet for sjøørret i vassdraget. Tiltaket kan dermed trolig virke mer positivt enn negativt inn på sjøørretbestanden i Driva og anbefales gjennomført som planlagt av dere.»

Vi har i stor grad den samme situasjonen nå selv om det har vært flyttet opp flere sjøørreter i 2021. Fortsatt vil det sannsynligvis være opphopning av sjøørret nedenfor sperra. Basert på historiske vannføringsdata (figur 2) mener vi det er liten sannsynlighet for at en reduksjon på inntil 10 m³/s i perioder vil ha vesentlig betydning for fiskebiologien all den tid vannføringskurvene er så variable fra år til år. Vi viser også til uttalelse fra NINA som sier at i 2018 vil en redusert vannføring i gyteperioden kunne ha en positiv effekt. For perioden med vintervannføring viser vannføringskurven at en svært sjelden er i en situasjon der en kommer ned mot minstevannføringskravet på 11 m³/s i periode.

Når det gjelder landskapsvirkninger mener vi at en redusert vannføring på inntil 10 m³/s i denne perioden ikke vil ha noen vesentlig virkning. Dette er basert på at det er store naturlige svingninger i vannføringen i vassdraget. Vann i Otta vil gi et positivt landskapsmessig bidrag ved at det ledes vann i fossen som er synlig fra riksveien. Eventuell senkning av Gjevilvatnet vil ha effekt på både tilgjengelighet for båttrafikk til eiendommer langs vatnet og kan ved lav vannstand ha effekt på oppgangsmuligheter for ørret til gytebekker. Spesielt Gjerdøla er avhengig av relativt høy vannstand for oppgang av fisk. Derfor vil vi så langt så mulig holde vannstanden så høyt som mulig, men på ta høyde for prognoser som kan gi overløp til Festa, som er uønsket.

TrønderEnergi vil informere de berørte kommunene, fiskeinteressenter og oppsittere rundt Gjevilvatnet før oppstart av arbeidet. Dette vil bli gjort skriftlig før sommeren og hvis kommunene ønsker det i form av møter.

Oppsummering

Det søkes om midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet i 4 – 5 uker i periodeen fra 29.08.22 til 13.11.22 i forbindelse med rehabilitering av port i tverrslagsport ved Storli. Fraviket innebærer tunellen

fra Gjevilvatnet til Driva Kraftverk er tømt i inntil 4 uker i denne perioden. Med oppfylling av tunellen vil fraviket kunne vare inntil 5 uker. Videre stanses kraftverket i en tilsvarende lang periode i dette tidsrommet, slik at det ikke vil kunne sendes driftsvann på 10 m³/s til Driva elv som bidrag til vannføringen dersom den er lavere enn grensene i manøvreringsreglementet.

Vi mener at fraviket ikke vil ha noen vesentlig negativ virkning for Driva elv. Historiske vannføringsdata viser at vannstanden varierer naturlig mye i denne perioden. Vannslipp fra bekkeinntaket i Otta sammen med overløp fra Dalsvatnet og forbislipp ved bekkeinntakene i Dørumselva og Vekveelva, vil bidra positivt. NINA mener at redusert vannføring i nåværende situasjon kan bidra positivt for sjøørret ved at man unngår at gyteområder tørrlegges i en periode man forventer ekstra mye gytefisk i nedre del av Driva som følge av fiskesperra.

Gjevilvatnet vil i anleggsperioden fylles opp. Dette vil øke vannstanden mer enn normalt og vil ha en positiv effekt for bestanden av ørret og bunndyr. Det vil sikre god tilgang til gytebekker som renner ned i Gjevilvatnet.

Ved ytterligere spørsmål til søknaden, ta kontakt med undertegnede.

Med vennlig hilsen
TrønderEnergi Kraft AS

Harald Holm

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er elektronisk godkjent i henhold til interne rutiner.